

Revisionsrapport
2024-01-23

Turistrådet Västsverige AB

– granskning av verksamhetsåret 2023

Datum: 2024-01-23

Dokumentnamn: Turistrådet Västsverige AB – granskning av verksamhetsåret 2023

Diarienummer: REV 2023-00068

Revisionsenheten i Västra Götalandsregionen

www.vgregion.se/revision

Innehåll

Läsanvisning.....	3
Sammanfattande bedömning	4
Granskning av bolagets uppdrag	6
Granskning av styrning, uppföljning och rapportering av ekonomin.....	7
Granskning av styrning, uppföljning och intern kontroll	8
Granskning av reseräkningar	9
Det kommunala ansvarssystemet.....	12
Om revisionen	13
Regionen i korthet	14

Läsanvisning

I den här revisionsrapporten redovisar vi den granskning som revisionen har genomfört under 2023 avseende bolaget.

Vi som skriver rapporten är sakkunniga biträden till de förtroendevalda revisorerna som är politiker. Det är även vi som har genomfört granskningarna. Vi är yrkesrevisorer och medlemmar i branschorganisationen Skyrev, som är ett nationellt forum för yrkesrevision.

Rapporten riktar sig i första hand till ledamöterna i bolagsstyrelsen och tjänstepersonerna i bolaget, men även till regionfullmäktige, övriga tjänstepersoner i regionen, regionens invånare, journalister med flera.

Rapporten är indelad i tre delar. Vi hoppas att den ska ge dig som läsare en god bild av hur vi anser att bolaget har genomfört och tagit ansvar för sitt uppdrag under 2023.

*

I den första delen av rapporten hittar du vår sammanfattande bedömning. Där får du snabbt en bild av hur bolaget har skött sitt uppdrag under året som gått. Där hittar du också de rekommendationer som vi lämnar med anledning av granskningen.

Sedan kommer vi till *den andra delen*: resultatet. Där går vi igenom de viktigaste iakttagelserna och bedömningarna i de granskningar som vi har genomfört.

I den sista delen av rapporten hittar du information om det kommunala ansvarssystemet, revisionens uppdrag och Västra Götalandsregionen.

Sammanfattande bedömning

Revisionens uppdrag är att granska och pröva om bolaget sköter verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att

- verksamhetens resultat lever upp till regionfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och andra föreskrifter som gäller för verksamheten
- verksamheten klarar att genomföra sitt uppdrag med de resurser som finns
- bolaget har en styrning och uppföljning mot de mål och beslut som finns

Att den interna kontrollen är tillräcklig innebär att

- det finns systematiskt ordnade kontroller i organisationen, systemen, processerna och rutinerna, som på en rimlig nivå säkerställer att verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv
- informationen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig – både om verksamheten och den ekonomiska rapporteringen
- de regler och riktlinjer som finns för verksamheten följs

Vi bedömer att bolaget har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer även att den interna kontrollen har varit tillräcklig inom de områden som vi har granskat.

Granskningen visar dock att det finns förbättringsområden inom reseräkningar.

Nedan hittar du den rekommendationen som vi lämnar till bolaget med anledning av granskningen.

Rekommendationer

Rekommendationerna syftar till att utveckla och förbättra bolagets verksamheter. I tabellen nedan ser du den rekommendationen som vi lämnar till bolaget i år eller som vi har lämnat tidigare år och som kvarstår.

Tabell 1: Sammanställning av rekommendationer

Område	Rekommendation
Granskning av reseräkningar	Revisionen rekommenderar bolaget att säkerställa att det finns en följsamhet och en uppföljning av regionens rese- och mötespolicy och riktlinje för möten och tjänsteresor (2023).

Granskning av bolagets uppdrag

Revisionen granskar varje år om bolaget har genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt. Med ändamålsenligt sätt menas om bolaget har

- genomfört uppdraget utifrån det ägardirektiv som gäller för bolaget samt de lagar som styr bolagets uppdrag
- styrt verksamheten utifrån regionfullmäktiges prioriterade mål
- agerat vid bristande måluppfyllelse
- sett till att processer av olika slag finns för planering, genomförande, organisering, uppföljning och förbättring

Resultat

Vi bedömer att bolaget har genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt.

Granskning av styrning, uppföljning och rapportering av ekonomin

Revisionen granskar varje år om bolaget har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi. Med det menas om bolaget har

- styrt verksamheten så att den bedrivs inom de ekonomiska ramarna
- en budget i balans
- en heltäckande och kontinuerlig ekonomisk uppföljning
- vidtagit åtgärder om de ekonomiska målen inte uppnås

Resultat

Vi bedömer att bolaget har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi.

Granskning av styrning, uppföljning och intern kontroll

Revisionen granskar varje år om styrningen, uppföljningen och den interna kontrollen är tillräcklig. Granskningen omfattar om

- det finns ett systematiskt arbete med styrning och intern kontroll
- det finns en riskhantering och kontroller inom väsentliga områden
- arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del av organisationen, systemen och det löpande arbetet
- det finns en uppföljning av styrningen och den interna kontrollen

Resultat

Vi bedömer att styrningen, uppföljningen och den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Granskningen visar dock att det finns förbättringsområden, under rubriken ”granskning av reseräkningar” redogör vi för de viktigaste iakttagelserna och bedömningarna.

I Principer för styrning av kommun- och regionägda bolag¹ framgår att styrelsen årligen ska utvärdera sitt eget arbete. Utvärderingen ska minst omfatta om styrelsen saknar någon kompetens för att kunna utföra sina uppgifter, om dess arbetsformer fungerar och om den är organiserad på lämpligt sätt när det gäller eventuell arbetsfördelning. Styrelsen ska även årligen utvärdera vd:s insatser varvid endast styrelseledamöterna ska närvara.

Granskningen visar att styrelsen inte utvärderar sitt eget arbete, inte heller utvärderar styrelsen vd:s insatser i enlighet med ovan.

¹ Principer för styrning Kommun- och regionägda bolag, Sveriges Kommuner och Regioner från 2020

Granskning av reseräkningar

Under 2023 granskade revisionen reseräkningar inom Västra Götalandsregionen.

Syftet med granskningen var att bedöma om bolaget har säkerställt att det finns en följsamhet till regionens bestämmelser avseende reseräkningar.

Granskningen omfattade dokumentstudier av policy och riktlinjer och intervju med bolagets vice vd. Vidare har vi ställt kompletterande frågor till ekonomiansvarig inom bolaget.

Bolagets reseräkningar har även begärts in för perioden januari-september 2023. Utifrån det här gjordes ett urval av sex reseräkningar från personer, vars totala resekostnader översteg niotusen kronor. Detta innebär att vi har granskat ett begränsat urval av samtliga resor genomförda under denna period.

Bakgrund

Under de senaste åren har kraven på god intern kontroll inom offentlig verksamhet ökat. Inom offentligt ägd verksamhet förvaltas medel och resurser för annans räkning och det är därför av stor betydelse att förtroendet för verksamheten är högt hos allmänheten. I samband med resor kan felaktigheter eller oklara syften orsaka förtroendeskador som indirekt drabbar både anställda och förtroendevalda i Västra Götalandsregionen. Det påverkar även den allmänna tilltron till offentlig finansierade verksamheter, även om det ofta rör sig om relativt små felaktigheter i monetära termer. Ur det perspektivet utgör resor ett område där det är särskilt viktigt med en god intern kontroll.

Regionens rese- och mötespolicy beskriver hur anställda bör agera för att resa ekonomiskt, säkert och miljöanpassat i tjänsten.

Resultat

Vi bedömer att det delvis finns en följsamhet till regionens policy och riktlinjer för resor i tjänsten. Stickprovsgranskningen visar att det i underlagen saknas motivering till att privat bil använts samt att regionens upphandlade leverantörer inte alltid används.

Vidare är vår bedömning att bolaget inte har säkerställt att det finns en ändamålsenlig uppföljning av regionens rese- och mötespolicy och riktlinje för möten och tjänsteresor

Nedan redogör vi för de viktigaste iakttagelserna och bedömningarna.

Västra Götalandsregionens rese- och mötespolicy med tillhörande riktlinje beskriver att tjänsteresor ska ske så resurseffektivt som möjligt med hänsyn till trafiksäkerhet, miljöaspekter och ekonomi. Vid användning av privat bil ska skäl anges och vara godkända av chef. Om externa leverantörer av lokaler, resor och logi måste användas, ska dessa alltid bokas via regionens upphandlade leverantörer.

Regionens policy för representation beskriver att representationen alltid ska ha ett samband med, och värde för, verksamheten. Representanter från VGR ska agera professionellt och förtroendeingivande.

Vår granskning har visat att bolaget använder sig av regionens rese- och mötespolicy med tillhörande riktlinjer. Av våra intervjuer framgår att information om policyn och riktlinjen får medarbetarna i samband med sin anställning och vid bolagets informationsmöte vartannat år.

Medarbetarna bokar sina resor via regionens resesystem och ska använda sig av kollektivtrafik eller poolbilarna i Regionens hus. I de fall kollektivtrafik inte är möjlig och när restiden blir för lång för att hämta upp bil i regionens hus, kan privat bil användas.

Det förekommer att bolaget bokar hotell direkt ihop med sina samarbetspartners, som delar på kostnaden med bolaget. I dessa fall behöver bolaget inte boka via regionens resesystem. Detta är enligt uppgift avstämt med regionens inköpsavdelning.

I ägardirektivet för bolaget framgår att bolaget ska ha regler för representation och följa regionens representationspolicy.

Bolaget uppger att det inte finns någon förteckning över vilka som får besluta om representation. Det är bolagsledningen som har rätt att fatta beslut om representation och bolaget följer enligt uppgift regionens representationspolicy.

Granskningen har visat att för de två reseräkningar som avser milersättning, saknas motivering i underlagen till varför privat bil har använts. Bolaget uppger att restiden blev för lång för att hämta en bil i regionens hus.

För de två reseräkningar som avser hotell har inte regionens upphandlade leverantörer använts. Bolaget uppger att resan avsåg ett samarbete med besöksnäringen, där besöksnäringen och bolaget delar på kostnaden.

För reseräkningen som avser taxi har inte regionens upphandlade leverantörer använts. Bolaget uppger att taxiresan gjordes med kort varsel för att hinna i tid till ett jobbuppdrag, därmed hann inte bokningen genomföras via regionens resesystem.

För reseräkningen som avser extern representation framgår ingen notering om godkännande från bolagsledningen. Bolaget uppger att muntlig godkännande från bolagsledningen fanns vid tillfälle och attest har skett av behörig person i bolagsledningen.

Av Policy för styrning i Västra Götalandsregionen framgår att styrelser ska ha en styrning av verksamheten som säkerställer ett värde för invånarna uppnås vilket innebär bland annat att styrande dokument för Västra Götalandsregionen efterlevs. Vidare framgår att styrelsen ska följa upp verksamheten utifrån väsentliga aspekter.

Av våra intervjuer framgår att det inte sker någon systematisk uppföljning om medarbetarna efterlever regionens rese- och mötespolicy och representationspolicy, utan det genomförs om något ser anmärkningsvärt ut.

Rekommendationer

Nedan hittar du de rekommendationer vi lämnar till bolaget med anledning av granskningen av reseräkningar:

Revisionen rekommenderar bolaget att

- säkerställa att det finns en följsamhet och en uppföljning av regionens rese- och mötespolicy och riktlinje för möten och tjänsteresor

Det kommunala ansvarssystemet

Det finns tre grundfunktioner i det kommunala ansvarssystemet – beslutande (fullmäktige), beredande och verkställande (styrelse, nämnder, bolag och beredningar) och granskande (revisionen).

Fullmäktige fattar principiella och övergripande beslut. Fullmäktiges mål, riktlinjer och ekonomi utgör grunden för verksamheten i styrelse och nämnder. Fullmäktige är också uppdragsgivare för revisorerna och beslutar om revisionens organisation och resurser.

Styrelse, nämnder och beredningar förvaltar och genomför verksamheten enligt regionfullmäktiges uppdrag samt lagar och andra föreskrifter. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen och ha uppsikt över den verksamhet som bedrivs av övriga nämnder. Styrelsen ska också ha uppsikt över bolag och kommunalförbund.

Fullmäktige utser förtroendevalda revisorer för att granska de beredande och verkställande organen. Revisorerna granskar, med stöd av sakkunniga, verksamheten och prövar ansvarstagandet samt lämnar ett uttalande om det till fullmäktige i en så kallad revisionsberättelse.

En viktig del i den lokala demokratin är möjligheten till insyn och kontroll och att kunna utkräva ansvar. När ansvarsfulla samhällsuppdrag utförs är det viktigt att kunna följa upp och försäkra sig om att verksamheten utförs på ett önskat och säkert sätt och att kunna ställa någon till ansvar om det finns brister. Granskning och ansvarsprövning är därför väsentliga delar i den demokratiska kontrollen. De bidrar till att skapa legitimitet och förtroende hos medborgarna, men också till styrning och säkerhet i verksamheterna.

Det är de förtroendevalda som fullmäktige har utsett i styrelser, nämnder och beredningar som har det ansvar som nämns ovan och som då även är de som prövas. Det främsta underlaget till fullmäktiges ansvarsprövning är revisorernas granskning och bedömning.

Om revisionen

Enkelt uttryckt kan man säga att revisionens uppdrag är att granska och pröva om regionens nämnder, styrelser och bolag gör det som förväntas av dem utifrån lagar, uppdrag, mål och andra riktlinjer.

Regionfullmäktige utser elva förtroendevalda revisorer (politiker). Bland de valda revisorerna utser fullmäktige även lekmannarevisorer, vilka har ett självständigt uppdrag att granska de bolag som helt eller till viss del ägs av regionen.

Genom att utse förtroendevalda revisorer som arbetar oberoende på uppdrag av regionfullmäktige, markeras en demokratisk vilja att tillförsäkra fullmäktige – och därigenom även medborgarna – insyn i och kontroll över det som sker i regionens verksamheter. I regionens bolag har lekmannarevisorerna motsvarande uppdrag.

Uppdraget regleras bland annat av kommunallagen och aktiebolagslagen, men även av det som kallas för god revisions sed i kommunal verksamhet. God revisions sed formas och utvecklas löpande i revisorernas arbete och det är Sveriges Kommuner och Regioner som fastställer seden. Utöver lagar och god revisions sed har regionfullmäktige även beslutat om ett reglemente som styr revisionens arbete.

Revision förutsätter oberoende och oberoendet är centralt för revisionens trovärdighet och legitimitet. Oberoende innebär att stå fri gentemot den som granskas och att självständigt och objektivt – alltså sakligt och opartiskt – granska och pröva. Oberoendet skyddas av ett antal formella regler.

Revisorerna ska biträdas av sakkunniga som de själva väljer och anlitar. Sakkunniga är i regel yrkesrevisorer, men det kan även vara andra specialister (exempelvis jurister). Att det ska vara så framgår av kommunallagen, aktiebolagslagen och god revisions sed i kommunal verksamhet.

Mer information om kommunal revision hittar du på Sveriges Kommuner och Regioners hemsida: www.skr.se.

Regionen i korthet

Västra Götalandsregionen ansvarar för hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, kultur och regional utveckling i Västra Götaland.

Regionens verksamheter styrs av politiska beslut. Det är regionfullmäktige som beslutar om övergripande mål och prioriteringar. Regionfullmäktige har 149 ledamöter.

Den politiska organisationen omfattar regionfullmäktige samt alla nämnder, styrelser, kommittéer, utskott och beredningar. Det är regionfullmäktige som utser ledamöterna i nämnder och styrelser och ger dem de uppdrag som behövs för att verksamheterna ska fungera. I Västra Götalandsregionen finns cirka 1100 politiska uppdrag. Politikerna kommer från hela Västra Götaland och de flesta sköter sina politiska uppdrag på fritiden.

Det är politikernas uppgift att besluta om verksamheternas inriktning, ekonomi, mål och prioriteringar. Sedan är det tjänstepersonernas uppgift att driva och utveckla verksamheterna utifrån de politiska besluten.

Västra Götalandsregionens verksamheter leds av en regiondirektör. Regiondirektörens uppdrag är att genomföra de politiska besluten tillsammans med regionens drygt 56 000 anställda.

Verksamheterna är organiserade i förvaltningar och bolag som alla har en politisk styrelse. Exempel på förvaltningar är regionens sjukhus, Närhälsan och Folk tandvården. Exempel på bolag är GöteborgsOperan och Västtrafik.

Inom förvaltningarna och bolagen utförs olika typer av verksamheter. Den operativa verksamheten leds av en förvaltningschef eller vd, som arbetar utifrån de politiska beslut som fattats i respektive nämnd, styrelse eller bolag. Verksamhetens ledning har också ansvar för att ta fram underlag till sin nämnd eller styrelse.

Västra Götalandsregionens vision – Det goda livet – är regionens övergripande uppdrag. Den har tagits fram i samarbete mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland samt med medverkan från en lång rad parter i övrigt – näringslivets och arbetsmarknadens organisationer, universitet och högskolor, statliga organ med flera.